

A Magyar Nemzeti Bank 8/2018. (II. 21.) számú ajánlása a biztosítós-specifikus paraméterek alkalmazásáról

I. Az ajánlás célja és hatálya

Az ajánlás célja a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) biztosítós-specifikus paraméterekkel kapcsolatos elvárásainak megfogalmazása és ezzel a jogalkalmazás kiszámíthatóságának növelése, a vonatkozó jogszabályok, uniós jogi aktusok egységes alkalmazásának elősegítése.

Az ajánlás közzétételével kívánja elérni az MNB annak biztosítását, hogy a tőkefeltöltöttséget és intézményi kockázati sajátosságot érintő biztosítós-specifikus paraméterek alkalmazásával, annak engedélyezésével kapcsolatos gyakorlat egységessé váljon. Ennek érdekében az ajánlásban foglaltak támogatást nyújtanak a biztosítók és viszontbiztosítók számára a szakértői becslések, az adattisztítás, illetve a csoport-specifikus esetekben alkalmazandó elvek tekintetében megfogalmazott felügyeleti elvárásokkal kapcsolatban.

Az ajánlás kidolgozása során különösen az alábbi jogszabályok, uniós jogi aktusok kerültek figyelembe vételre:

- a) a biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Bit.);
- b) a biztosítók és viszontbiztosítók szavatolótőkéjéről és biztosítástechnikai tartalékairól szóló 43/2015. (III. 12.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 43/2015. (III. 12.) Korm. rendelet];
- c) a biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról (Szolvencia II) szóló, 2009. november 25-i 2009/138/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Szolvencia II);
- d) a biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról szóló 2009/138/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (Szolvencia II) kiegészítéséről szóló, 2014. október 10-i (EU) 2015/35 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (a továbbiakban: SII Rendelet);
- e) a Bizottságnak a 2009/138/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek megfelelően a biztosítós-specifikus paraméterek alkalmazásához szükséges felügyeleti jóváhagyás tekintetében alkalmazandó eljárásra vonatkozó végrehajtás-technikai standardok megállapításáról szóló, 2015. március 24-i (EU) 2015/498 bizottsági végrehajtási rendelet (a továbbiakban: 2015/498 ITS);
- f) az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatási Ügyviteli Hatóság vállalat-specifikus paramétereiről szóló iránymutatásai¹.

Az ajánlás címzettjei a Bit. szerinti biztosító és viszontbiztosító, a Bit. 204. §-a szerinti kisbiztosító kivételével (a továbbiakban együtt: biztosító).

II. Értelmező rendelkezések

1. Jelen ajánlás alkalmazásában biztosítós-specifikus paraméternek a 43/2015. (III. 12.) Korm. rendelet 30. §-ában² hivatkozott paraméterek minősülnek.
2. A jelen ajánlásban nem definiált kifejezések az I. pontban hivatkozott jogszabályokban, uniós jogi aktusokban meghatározott jelentéssel bírnak.

¹ Iránymutatások a vállalat-specifikus paramétereiről (EIOPA-BoS-14/178):
https://eiopa.europa.eu/Publications/Guidelines/USP_Final_document_HU.pdf
<https://eiopa.europa.eu/publications/eiopa-guidelines/guidelines-on-undertaking-specific-parameters>

² A Szolvencia II 104. cikk (7) bekezdésének átültetése.

III. A biztosítós-specifikus paraméterek alkalmazására vonatkozó ajánlások

3. A szakértői becslés szerepe

3.1. Az MNB elvárja, hogy a biztosítós-specifikus paraméterek meghatározása során kizárólag a meglévő adatok kiigazítása vonatkozásában kerüljön sor szakértői becslésen alapuló feltételezések alkalmazására, hiányzó adatok pótlása céljából nem.

3.2. A biztosító csak akkor alkalmazhat szakértői becslésen alapuló feltételezéseket, ha az így kiigazított adatok jobban megfelelnek az SII Rendelet 219. cikkében meghatározott kritériumoknak. Az MNB felhívására a biztosítónak igazolnia kell e megfelelést.

4. Lényegesség

4.1. Az MNB szükségesnek tartja, hogy a biztosító gondoskodjon az SII Rendelet 219. cikkében meghatározott adatminőségi kritériumok teljesítéséről azon szegmens lényegességétől függetlenül, amelyhez biztosítós-specifikus paramétereket alkalmaznak.

5. Az adatok megfelelésének fokozása érdekében végzett kiigazítások

5.1. A 3. pontot is tekintetbe véve a biztosítós-specifikus paraméterek meghatározása vonatkozásában az MNB elvárja, hogy a biztosító szükség szerint igazítsa ki a múltbéli adatokat annak érdekében, hogy legalább a következő tizenkét hónapra vonatkozóan megszüntesse az irreleváns kockázatok hatását.

6. A múltbéli adatok kiigazítása a katasztrófahelyzetek hatásának megszüntetése, valamint a jelenlegi viszontbiztosítási megállapodások figyelembevétele érdekében

6.1. Az MNB indokoltnak tartja, hogy amennyiben szükséges, a biztosító belső szabályzatokat és eljárásokat dolgozzon ki a következők tekintetében:

- a) a katasztrófaeseményekből eredő veszteségek meghatározása;
- b) az adatoknak az SII Rendelet XVII. melléklet B. 2. pont e) alpontja szerinti kiigazítása;
- c) az adatoknak az SII Rendelet XVII. melléklet B. 2. pont d) alpontja, C. 2. pont c) alpontja és D. 2. pont f) alpontja szerinti kiigazítása.

6.2. Ezen túl az MNB javasolja, hogy a biztosító megfelelően vegye figyelembe a nem arányos viszontbiztosításra alkalmazott megtartások módosításait, amennyiben azok befolyásolják a tartalékkockázat volatilitását.

7. A nem arányos viszontbiztosítás kiigazításának számítása a biztosítási díj-kockázat összefüggésében

7.1. Az MNB szükségesnek tartja, hogy mind a bruttó adatok, mind pedig a következő tizenkét hónapra vonatkozó nem arányos viszontbiztosítástól megtisztított (azaz nem arányos viszontbiztosítási komponens nem tartalmazó) nettó adatok megfeleljenek a 3-6. pontnak, a nem arányos viszontbiztosítás hatása tekintetében alkalmazott korrekciós tényezőnek az SII Rendelet 218. cikk (1) bekezdés a) pont iii) alpontjában és c) pont iii) alpontjában meghatározottak szerinti meghatározása során.

8. Folyamatos megfelelés

8.1. Az MNB elvárja, hogy a biztosító a saját kockázat- és szavatolótőke-értékelése keretében kövesse nyomon a biztosítós-specifikus paraméterek alkalmazására vonatkozó követelményeknek történő megfelelést.

8.2. Az MNB javasolja továbbá, hogy a biztosító a saját kockázat- és szavatolótőke-értékelés eredményével kapcsolatos felüyeleti tájékoztatás részeként értesítse az MNB-t arról, hogy történtek-e lényeges változások a kérelemben foglalt információkban, valamint közölje a lényeges változások releváns adatait.

8.3. Amennyiben az új adatok alkalmazása a kérelemben foglalt információk lényeges változásait vonja maga után, a biztosítónak az MNB felhívására közölnie kell a biztosítóspecifikus paraméterek új adatokkal végzett számításának minden részletét, valamint a számítás megfelelőségének alátámasztásához szükséges információkat.

8.4. Amennyiben a biztosító tudomást szerez arról, hogy egy másik szabványosított módszerrel pontosabb eredmény érhető el a 43/2015. (III. 12.) Korm. rendelet 26. § (2) és (3) bekezdésében³ foglalt kalibrálási követelmények teljesítése szempontjából, az MNB elvárja, hogy a biztosító új kérelmet nyújtson be ezen alternatív szabványosított módszer használata érdekében.

9. A meg nem felelés orvoslása

9.1. A biztosítóspecifikus paraméterek használatára vonatkozó követelményeknek való meg nem felelés esetén az MNB mérlegeli, hogy a biztosító képes-e három hónapon belül orvosolni a meg nem felelést.

9.2. A meg nem felelés értékelése során az MNB figyelembe veszi a meg nem felelés mértékét és terjedelmét, továbbá az annak orvoslásához szükséges időt, valamint a biztosító által a biztosítóspecifikus paraméterek alkalmazására vonatkozó követelményeknek történő megfelelés helyreállítása érdekében megtenni tervezett intézkedéseket.

9.3. Amennyiben a meg nem felelés nem orvosolható három hónapon belül, akkor – a 2015/498 ITS 6. cikkének megfelelően – az MNB visszavonja a biztosítóspecifikus paraméterek alkalmazására vonatkozó jóváhagyást.

9.4. A jóváhagyás visszavonását követően a biztosítónak a szavatolótőke-szükséglet számítását standard paraméterek alkalmazásával kell elvégeznie, és új kérelmet kell benyújtania, amennyiben ismét alkalmazni kívánja a biztosítóspecifikus paramétereket.

10. A biztosítóspecifikus paraméterek használatára való felügyeleti kötelezés

10.1. Amennyiben az MNB a 43/2015. (III. 12.) Korm. rendelet 40. §-a⁴ alapján biztosítóspecifikus paraméterek alkalmazására kötelezi a biztosítót, akkor meghatározza, hogy az SII Rendelet 218. cikkében említett mely paramétereket kell helyettesíteni. Ennek során az MNB észszerű határidőt határoz meg a kérelem benyújtásához.

10.2. A MNB kötelezésének kézhezvételét követően a biztosítónak elemeznie kell a rendelkezésére álló szabványosított módszereket.

11. Jelentős eltérés

11.1. Annak mérlegelése során, hogy fennáll-e a 43/2015. (III. 12.) Korm. rendelet 40. §-ában említett jelentős eltérés, az MNB figyelembe veszi az alábbi releváns tényezőket:

- a) a felügyeleti felülvizsgálat megállapításai;
- b) az eltérés jellege, típus és mértéke;
- c) a szerződőkre és kedvezményezettekre gyakorolt esetleges hátrányos hatás valószínűsége és súlyossága;
- d) azon feltételezések érzékenysége, amelyekhez az eltérés kapcsolódik;
- e) az eltérés várható időtartama, valamint ezen időtartamon belüli volatilitása.

11.2. Az MNB a 11.1. pont szerinti elemzést minden olyan szegmens szintjén elvégzi, amely tekintetében lehetséges a biztosítóspecifikus paraméterek alkalmazása.

³ A Szolvencia II 101. cikk (3) bekezdésének átültetése.

⁴ A Szolvencia II 110. cikkének átültetése.

12. A csoportspecifikus paraméterek alkalmazásának jóváhagyására irányuló kérelem

12.1. A 3-11. pont a csoportszintű szavatolótőke-szükséglet konszolidációs módszer vagy az SII Rendelet 335. cikk 1. bekezdés a)-c) pontja szerint számított konszolidált adatokra vonatkozó módszerek kombinációja alapján történő számítására is alkalmazható.

12.2. Az MNB elvárja, hogy a csoportspecifikus paraméterek alkalmazásának jóváhagyására irányuló kérelem tartalmazza legalább az előírt [a 2015/498 ITS 1. cikk (3) és (4) bekezdésében meghatározott] információkat azzal, hogy a „biztosítás-specifikus paraméterekre” történő hivatkozásokat „csoportspecifikus paraméterekre” történő hivatkozásként kell érteni.

12.3. Az MNB indokolással ellátott felhívására a részesedéssel rendelkező biztosítónak, biztosítói holdingtársaságnak vagy vegyes pénzügyi holdingtársaságnak [az SII Rendelet 356. cikk (1) bekezdése szerinti kérelmezőnek] kiegészítő információkat kell szolgáltatnia, amennyiben az a kérelem elbírálásához szükséges.

13. A csoportspecifikus paramétereket alkalmazó csoport terjedelme

13.1. Amennyiben a csoportszintű szavatolótőke-szükséglet a 12.1. pont szerinti 1. módszer vagy a 12.1. pont szerinti 1. és 2. módszer kombinációja szerint számítják, akkor a részesedéssel rendelkező biztosító, biztosítói holdingtársaság vagy vegyes pénzügyi holdingtársaság kizárólag az SII Rendelet 335. cikk 1. bekezdés a)-c) pontja szerint számított konszolidált adatok tekintetében alkalmazhatja a csoportspecifikus paramétereket.

13.2. Amennyiben a csoportszintű szavatolótőke-szükségletet a 12.1. pont szerinti 2. módszer szerint számítják, a részesedéssel rendelkező biztosító, biztosítói holdingtársaság, vagy vegyes pénzügyi holdingtársaság nem alkalmazhat csoportspecifikus paramétereket.

13.3. Amennyiben a csoportszintű szavatolótőke-megfelelés a 12.1. pont szerinti 2. módszer szerinti számításának körébe tartozó vállalkozás biztosítás-specifikus paramétereket alkalmaz, a biztosítás-specifikus paramétereket azon vállalkozások esetén kell figyelembe venni a csoportszintű szavatolótőke számítás során, amelyek erre vonatkozó felügyeleti jóváhagyással rendelkeznek.

14. Csoportszintű adatminőségi követelmények

14.1. Az MNB elvárja, hogy a részesedéssel rendelkező biztosító, biztosítói holdingtársaság vagy vegyes pénzügyi holdingtársaság az egyes vállalkozások szintjén és csoportszinten alkalmazott adatok alapjául szolgáló statisztikai feltételezések egységessége érdekében bizonyítsa az MNB mint csoportfelügyeleti hatóság felé, hogy a csoport üzleti tevékenységének jellege, valamint kockázati profilja kellően hasonló adatokat szolgáltató egyes vállalkozásokéhoz.

IV. Záró rendelkezések

15. Az ajánlás a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 13. § (2) bekezdés i) pontja szerint kiadott, a felügyelt pénzügyi szervezetekre kötelező erővel nem rendelkező szabályozó eszköz. Az MNB által kiadott ajánlás tartalma kifejezi a jogszabályok által támasztott követelményeket, az MNB jogalkalmazási gyakorlata alapján alkalmazni javasolt elveket, illetve módszereket, a piaci szabványokat és szokványokat.

16. Az ajánlásnak való megfelelést az MNB az általa felügyelt pénzügyi szervezetek körében az ellenőrzési és monitoring tevékenysége során figyelemmel kíséri és értékeli, összhangban az általános európai felügyeleti gyakorlattal.

17. Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy a pénzügyi szervezet az ajánlás tartalmát szabályzatai részévé teheti. Ebben az esetben a pénzügyi szervezet jogosult feltüntetni, hogy vonatkozó szabályzatában foglaltak megfelelnek az MNB által kiadott vonatkozó számú ajánlásnak. Amennyiben a pénzügyi szervezet csupán az

ajánlás egyes részeit kívánja szabályzataiban megjeleníteni, úgy az ajánlásra való hivatkozást kerülje, illetve csak az ajánlásból átemelt részek tekintetében alkalmazza.

18. Az MNB a jelen ajánlás alkalmazását 2018. március 1-jétől várja el az érintett pénzügyi szervezetektől.

Dr. Matolcsy György
a Magyar Nemzeti Bank elnöke